

Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің ақпараттық хабарлары

1. Қазақстанда шетел валютасына ұсыныстың оған сұраныстан асып кету үрдісі байқалып отыр

Кәсіпорындар тарапынан, сол сияқты халықтың тарапынан депозиттерді шетел валютасынан теңгеге орнықты айырбастау жағдайларында Қазақстанның валюта нарығында шетел валютасына ұсыныстың сұраныстан тұрақты артуы байқалып отыр. Бұл туралы журналистерге Астана экономикалық форумы жұмысының барысында ҚР Ұлттық Банкінің Төрағасы Данияр Ақышев хабарлады.

«Осы жағдайда Ұлттық Банк алтын-валюта резервтерін толықтыру және айырбастау бағамының күрт ауытқуына жол бермеу үшін валюта нарығында сатып алу мүмкін болады деп санайды. Бұл ретте Ұлттық Банктің операциялары айырбастау бағамының іргелі үрдістеріне әсер етпейді, себебі сауда-саттықтың жалпы көлемі тұрғысынан алғанда айқындамайтын сипатқа ие», - деп мәлімдеді Д.Ақышев.

Мәселен, оның айтуы бойынша, Ұлттық Банктің шетел валютасын сатып алу нысанындағы өктемдіктерінің көлемі 2016 жылғы сәуірде 830,9 млн. АҚШ долларын құрады, сатып алу түріндегі өктемдіктер наурызда 1,2 млрд. АҚШ долларын, 2016 жылғы 4 айда – 2,5 млрд. АҚШ долларын құрады.

Қазақстан Ұлттық Банкінің Төрағасы «валюта нарығындағы ахуал тұрақты» деп атап өтті. «Теңге бағамының күнделікті ауытқуы қандай да бір іргелі факторларға, бірінші кезекте мұнай бағасына және Ресей рублінің бағамына қатысты болады», – деді Д.Ақышев. 2016 жылғы сәуірдің соңында айырбастау бағамы бір АҚШ доллары үшін 327,66 теңге деңгейінде қалыптасты, сәуірдегі нығаю – 4,6%-ды, жыл басынан бері – 3,6%-ды құрады».

Теңгенің нығаюының негізгі факторы мұнайдың әлемдік бағасының жыл басымен салыстырғанда 30%-ға артуы болды, - деп түсіндірді ҚР ҰБ басшысы.

2. Қазақстандықтар 2016 жылғы ақпаннан бастап сәуір аралығына дейін айырбастау пункттері арқылы 760 млн. астам доллар сатты

Үш ай ішінде, 2016 жылғы ақпаннан бастап сәуір аралығында Қазақстан халқы айырбастау пункттері арқылы 763,3 млн. АҚШ долларын сатты. Бұл жайлы

журналистерге Астана экономикалық форумының жұмысы барысында ҚР Ұлттық Банкінің Төрағасы Данияр Ақышев хабарлады.

Д. Ақышев атап өткендей, сәуірде қазақстандықтар тарапынан қолма-қол долларды жаппай сату үрдісі жалғасты. Осылайша, 2016 жылғы сәуірде нетто сатудың көлемі 250 млн. доллар болды.

«Шетел валютасын белсенді сату негізінен теңгедегі активтердің тартымды болуына орай іргелі факторлардың өзгеруіне байланысты болды. Бұл ретте нарықта қолма-қол, сондай-ақ қолма-қол емес теңгедегі өтімділіктің қатар кеңеюі байқалады», - деді қаржы реттеушісінің басшысы.

Ол, «M0 көрсеткіші – айналыстағы қолма-қол ақша – 2016 жылғы ақпан –сәуір аралығында 19%-ға немесе 222 млрд. теңгеге өсті, ал жылдық өсу (2015 жылғы сәуірден бастап 2016 жылғы сәуірге дейін) 37%-ды құрады» - деп нақтылады. «Айналыстағы қолма-қол теңгені және халықтың әрі кәсіпорындардың теңгемен ағымдағы шоттарын қамтитын M1 көрсеткіші ақпан-сәуірде 30%-ға немесе 895 млрд. теңгеге өсті. Ақша массасы (M3) 2015 жылғы сәуірден бастап 2016 жылғы сәуір аралығында 45%-ға өсті. Монеталандыру деңгейі сәуірдің соңында 42% (бір жыл бұрын 31%) болып бағаланады», – деп қорытындылады Д. Ақышев.

3. Ақша нарығындағы мөлшерлемелер барынша төменгі деңгейде қалыптасатын болады – Д. Ақышев

Ұлттық Банк базалық пайыздық мөлшерлеме жөніндегі шешімдерді Ұлттық Банктің басшылығы түсіндіретін практиканы енгізді. Бұл туралы Астана экономикалық форумының жұмысы барысында журналистерге ҚР Ұлттық Банкінің Төрағасы Данияр Ақышев хабарлады.

Ол Ұлттық Банктің 2016 жылғы 2 ақпаннан бастап базалық мөлшерлемені +/- 2 пайыздық болатын ауытқу шегімен 17%-дық деңгейде енгізу туралы шешімі ақша нарығындағы баға белгілеу процесін реттеуге ықпал еткендігін атап өтті. Оның айтуынша, инфляциялық күтудің төмендеуі мен нарықтық мөлшерлемелерді одан әрі төмендету қажеттілігінің нәтижесінде 6 мамырдан бастап базалық мөлшерлемеден пайыздық дәлізді +/- 1 пайыздық тармаққа дейін бірізгілікте тарылтумен базалық мөлшерлеме 15%-ға дейін төмендетілді.

«2016 жылғы 14 наурызда жарияланған мөлшерлеме туралы алдыңғы шешімнен кейін біз инфляция үшін, сол сияқты қаржылық тұрақтылық үшін тәуекелдердің

төмендегенін атап өтеміз. Біздің ойымызша, бұл жоғары пайыздық мөлшерлемелердің саясатын жүргізудің орындылығын төмендетеді.», – деді Д. Ақышев

«Базалық мөлшерлеменің жаңа – 15% деңгейі және оның пайыздық дәлізінің жаңа шектері ақша нарығындағы мөлшерлемелердің барынша төмен деңгейде қалыптасатынын білдіреді, сондай-ақ нарықтық мөлшерлемелердің құбылмалылығы төмендейді», деп түсіндірді Ұлттық Банк басшысы. Бұл нарыққа қатысушыларға өтімділікті тарту және орналастыру бойынша операциялар құнына қатысты белгісіздік дәрежесін төмендетуге мүмкіндік береді, – деп толықтырды Д. Ақышев.

«Жоғарыда аталғандарды қорытындылай отырып, Ұлттық Банктің сақ пайыздық саясатты ұстануды жалғастыратынын атап өткім келеді. Қалыптасқан макроэкономикалық үрдістердің орнықсыздығы аясында ақша-кредит саясаты өлшемдерінің өзгеруі біртіндеп жүзеге асырылуға және теріс салдарларды тудырмауға тиіс, – деді журналистерге қаржылық реттеушінің басшысы. – Қоғаммен белсенді түрде қарым-қатынас жасау жүйесін қалыптастыру бойынша Ұлттық Банктің жаңа ақпараттық саясаты шеңберінде біз халыққа, қаржы секторына өзіміздің қызметіміз туралы жан-жақты хабарлауды және қабылданатын шешімдерді түсіндіруді жалғастырудамыз».

4. Экономиканы кредиттеуді қалпына келтіру біртіндеп жүргізіледі – Д. Ақышев

Ұлттық Банктің ақша-кредит саясатының шаралары басқару және экономикалық шешімдер қабылдау негізінде жататын факторлар санының көп болуы салдарынан екінші деңгейдегі банктердің кредиттік белсенділігіне дереу әсер ете алмайды. Сондықтан экономиканы кредиттеуді қалпына келтіру Ұлттық Банк тарапынан қабылданған шаралардың әсерінен, сол сияқты елдегі экономикалық белсенділіктің жалпы жандануына қарай біртіндеп өтеді. Бұл жөнінде журналистерге Астана экономикалық форумының жұмысы барысында ҚР Ұлттық Банкінің Төрағасы Данияр Ақышев мәлімдеді.

Жалпы алғанда, Д. Ақышевтың айтуынша банктердің экономиканы кредиттеу көлемі 2016 жылғы сәуірдің соңында 12,3 трлн. теңге болды. Бұл ретте 2016 жылғы сәуірде 2015 жылғы қазаннан бастап алғаш рет ұлттық валютадағы кредиттердің 0,2%-ға өсуі тіркелді.

Ұлттық Банктің басшысы шағын кәсіпкерлік субъектілерін кредиттеу жөніндегі деректерді де келтірді, оның көлемі 2016 жылғы сәуірде 2 594,6 млрд. теңгеге дейін 4,2%-ға (экономикаға кредиттердің жалпы көлемінен 21,1%) ұлғайды.

5. ҚР банк жүйесіндегі шетел валютасымен депозиттердің үлесі төмендеп келеді – Д.Ақышев

Соңғы 4 ай ішінде қаржы нарығын долларсыздандыру бойынша тұрақты үрдіс қалыптасып отыр. Бұл жөнінде Астана экономикалық форумының жұмысы барысында бұқаралық ақпарат құралдарының өкілдеріне ҚР Ұлттық Банкінің Төрағасы Данияр Ақышев хабарлады.

Ол бұл үрдістің банк жүйесіндегі шетел валютасындағы депозиттер үлесінің төмендеуінен байқалады деп түсіндірді. «Долларландырудың ең жоғары деңгейі байқалған қаңтардан бастап сәуірдің соңында шетел валютасындағы депозиттердің жалпы көлемі 70%-дан 60%-ға дейін, оның ішінде жеке тұлғалардікі 80%-дан 71,7%-ға дейін, заңды тұлғалардікі 62%-дан 52,5%-ға дейін төмендеді», - деп ҚР ҰБ басшысы цифрларды келтірді.

Соған қарамастан, оның айтуы бойынша, 2016 жылғы сәуірдің соңында депозиттердің жалпы көлемі жылдың басынан бастап 2,3%-ға ұлғайып, 16,3 трлн. теңгені құрады. бұл ретте, теңгедегі депозиттердің өсімі 31% болды, шетел валютасында 10,5%-ға төмендеу орын алды.

«Болашақта біз теңгедегі салымдардың өсу үрдісінің жалғасуын күтеміз, бұл экономиканы теңгеде кредиттеуді кеңейту үшін алғышарттар құратын болады», - деп қорытындылады қаржы реттеушісінің басшысы.

6. Қазақстандықтар 2014 жылғы 1 қыркүйектен бастап 2016 жылғы 19 мамырға дейін жария ету мақсаттары үшін 800 млрд. теңгеден астам соманы шотқа салды – Д. Ақышев

Жария ету бойынша акцияның қолданылу кезеңі ішінде 2014 жылғы 1 қыркүйектен бастап 2016 жылғы 19 мамырға дейін банктер 800 млрд. теңгеден астам сома енгізілген 1125 шот ашты. Бұл туралы Астана экономикалық форумының жұмысы барысында журналистерге ҚР Ұлттық Банкінің Төрағасы Данияр Ақышев хабарлады.

Д. Ақышев нақтылағандай, 2016 жылғы 19 мамырдағы жағдай бойынша жария ету мақсаттары үшін арнайы шоттардағы ақша қаражатының қалдығы 15 млрд. теңгені (662 шотты) құрады.

7. Жылдың басынан бастап Қазақстанның халықаралық резервтері 4%-ға өсті – Д. Ақышев

Қазақстан Республикасының халықаралық резервтері сәуірде 2,3 млрд. АҚШ долларына немесе 2,5%-ға ұлғайып, жиынтығында 95 млрд. АҚШ долларына жетті. Бұл туралы Астана экономикалық форумының жұмысы барысында бұқаралық ақпарат құралдарының өкілдеріне ҚР Ұлттық Банкінің Төрағасы Данияр Ақышев хабарлады.

Оның айтуынша жылдың басынан ҚР халықаралық резервтерінің 3,6 млрд. АҚШ долларына немесе 4%-ға өсуі байқалды.

Сондай-ақ Д.Ақышев 2016 жылғы сәуірде Ұлттық Банктің жалпы халықаралық резервтері 1,1 млрд. АҚШ долларына немесе 4,0%-ға (жыл басынан бастап – өсу 1,7 млрд. АҚШ доллары немесе 6%-ға) 29,5 млрд. АҚШ долларына дейін өскендігін хабарлады.

«Сәуірдің соңында Ұлттық қордың активтері 65,4 млрд. АҚШ долларына дейін өсті» – деп атап өтті Қазақстан Ұлттық Банкінің басшысы.

8. Ұлттық Банктің жылдық инфляция бойынша 2016 жылдың соңына арналған болжамы бұрынғыдай қалып отыр – Д.Ақышев

Соңғы айларда айлық инфляция әдеттегі үрдіс шеңберінде. 2016 жылғы 4 айда инфляция 3,6%-ды құрады (жылдық көрсетуде – 16,3%). Бұл жөнінде ҚР Ұлттық Банкінің Төрағасы Данияр Ақышев Астана экономикалық форумының жұмысы барысында бұқаралық ақпарат құралдарының өкілдеріне хабарлады.

Д.Ақышев атап өткеніндей, инфляция жылдық көрсетуде 2016 жылғы сәуірде 16,3% деңгейінде қалыптасқан (2015 жылғы желтоқсанда – 13,6%). Бұл ретте, оның айтуынша, азық-түлік тауарларының бағасы 13,1%-ға (10,9%-ға), азық-түлікке жатпайтын тауарлар 27,3%-ға (22,6%-ға) өсті. Ақылы қызметтер бір жыл ішінде 9,7%-ға (8,1%-ға) қымбаттады.

«Ұлттық Банктің жылдық инфляция бойынша 2016 жылдың соңына арналған болжамы бұрынғыдай қалып отыр. Инфляция жыл соңында баяулап, 6-8% нысаналы дәлізінің жоғары шегіне жақын қалыптасады. Біздің бағалауымыз айырбастау бағамын инфляцияға ауыстыру әсерінің бүгінгі күні іс жүзінде сарқылғандығына негізделген», деп мәлімдеді Қазақстан қаржы реттеушісінің басшысы.

Ұлттық Банктің 2016 жылға арналған басты міндеті инфляция деңгейін тұрақтандыру және оны белгіленген дәлізге жедел қайтару болып табылады, – деп түйіндеді Д. Ақышев.